آموزش به بیمار

کد ۱۷۱

مراقبت از زخم محل جراحی

تأیید کننده: دکتر میلاد صرافی (متخصص جراحی عمومی، فوق تخصص جراحی عروق، عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی ایران)

تنظیم کننده: زیبا زرگرزاده (سوپروایزر آموزش سلامت)

سال ۱۴۰۵

آدرس: خیابان ستارخان- خیابان نیایش- مجتمع آموزشی درمانی حضرت رسول اکرم (ص)- تلفن: ۶۴۳۵۱

http://hrmc.iums.ac.ir/

انواع بستن محل برش عمل جراحی

مراقبت از زخم محل جراحی

پزشک جراح برای بستن محل برش جراحی از بخیه، گیره فلزی، چسب مایع بافتی (مخصوص بدن) و یا نوار چسب جراحی استفاده می کند. بعد از عمل جراحی، بایستی از محل بریدگی آن مراقبت نمایید تا بهبود پیدا کند. مراقبت دقیق و صحیح از زخم جراحی، اثر بجامانده از آن (اسکار)، درد و ناراحتی آن و خطر بروز مشکلاتی مانند عفونت زخم را کم می کند. شما نیز باید محل جراحی را تمیز نگه داشته و مراقب باشید تا چرک نکند و طبق دستور پزشک، پانسمان آن را عوض کنید.

نکات لازم برای کاهش خطر عفونت محل جراحی:

+از پزشک خود بپرسید تا کی نباید به محل جراحی آب بخورد، یعنی کی می توانید آن قسمت را بشویید. سپس به هر آنچه پزشک تان گفت، با دقت عمل کنید.

-هر روز محل جراحی شده را بررسی کنید تا چرک (عفونت) نکرده باشد. اگر علائم عفونت را در آنجا دیدید، به پزشک خود مراجعه کنید.

-طبق دستور پزشک، پانسمان محل جراحی را عوض کنید.

کارهایی که نباید بعد از جراحی انجام دهید:

- محل زخم جراحی را نخارانید و نمالید.
- نوار چسب روی محل جراحی را تا زمانی که پزشک به شما اجازه نداده، برندارید.
- حمام نروید، مگر اینکه محل زخم جراحی را خشک نگه دارید. طی این مدت می توانید با یک لیف مرطوب، بدن خود (به جز محل جراحی) را پاک کنید .
- اگر پزشک اجازه داد که حمام بروید، قبل از استحمام، روی محل پانسمان جراحی خود را با یک کیسه نایلونی بپوشانید تا آب به این قسمت نخورد و خشک بماند.
- ممکن است بعد از جراحی، کمی احساس سوزش، خارش، درد و بی حسی در محل برش جراحی داشته باشید. همچنین ممکن است کمی ترشح و کبودی و برآمدگی کوچکی در این قسمت مشاهده کنید. البته باید گفت این علائم طبیعی هستند و جای نگرانی ندارد.
- محل زخم جراحی را در معرض نور مستقیم خورشید قرار ندهید.
- روی محل جراحی کرم نمالید و روی آن پودر نریزید.
- به محل زخم جراحی، الکل، آب اکسیژنه (پراکسید هیدروژن) و بتادین نزنید، زیرا باعث آسیب بافت و تاخیر در بهبودی زخم می شود.

نشانه های عفونت محل جراحی:

اگر علائم زیر را در محل برش جراحی خود مشاهده کردید، به پزشک مراجعه کنید:

- ترشحات زرد یا سبز رنگ که زیاد می شوند.
- تغییر بوی ترشحات محل جراحی
- تغییر اندازه برش جراحی
- قرمزی یا سفت شدن اطراف برش جراحی
- احساس داغ بودن محل برش جراحی موقع دست زدن به آن
- تب
- افزایش درد و یا درد غیر عادی
- خونریزی زیاد که پانسمان را خیس کند.

عوض کردن پانسمان محل جراحی:

قبل از تعویض پانسمان خود، وسایل زیر را آماده کنید:

گاز استریل، نوار پانسمان، دستکش جراحی، نوار چسب مخصوص بدن، کیسه نایلونی و قیچی.

سپس به ترتیب زیر عمل کنید:

- دست های خود را با آب و صابون بشویید و دستکش لاستیکی جراحی بپوشید.
- چسب پانسمان قبلی را بلند کرده و پانسمان را بردارید.
- اگر پزشک به شما اجازه داد، محل جراحی را تمیز کرده و بشویید.
- ببینید علائم عفونت در محل برش جراحی دیده می شود یا نه.
- گوشه ای از گاز استریل تمیز را بگیرید و روی محل برش جراحی بگذارید.
- به چهار گوشه گاز استریل نوار چسب بزنید.
- مواد کثیف پانسمان قبلی را در یک کیسه نایلونی ریخته، در کیسه را گره بزنید و دور بیندازید.
- دستکش ها را در آورید.

تمیز کردن محل جراحی:

- محل زخم جراحی را به آرامی با آب و صابون بشویید. البته این کار را زمانی می‌توانید انجام دهید که از نظر پزشک، زدن آب به محل زخم ایرادی نداشته باشد.
- زخم محل جراحی را نخراشید و یا در آب غوطه ور نکنید (مثلا در وان حمام).
- به محل زخم جراحی، الکل، آب اکسیژنه و بتادین نزنید، زیرا باعث آسیب بافت و تاخیر در بهبودی زخم می شود.
- قبل از پانسمان مجدد زخم، اجازه دهید زخم هوا خورده بعد با دستمال تمیز آرام آن را خشک کنید.

مراقبت از بخیه جراحی:

- **محل بخیه جراحی در حالت عادی کمی قرمز می شود و ورم می کند. کمی هم سوزش و خارش دارد.**
- **چند روز اول بعد از جراحی ، کمی ترشح در محل بخیه دیده می شود که جای نگرانی ندارد. ولی اگر بعد از چند روز، میزان ترشحات کم نشد و یا رنگ آن قرمز روشن به همراه خون بود و یا چرکی شد، حتما به پزشک خود مراجعه کنید.**
- **ممکن است پزشک به جای بخیه زدن محل جراحی و گذاشتن پانسمان روی آن، از چسب مایع مخصوص بافت بدن و یا نوار چسب مخصوص جراحی برای بستن بریدگی جراحی استفاده کند.**
- **اگر از چسب مایع بافتی استفاده شود، به محض خیس شدن محل جراحی، باید فورا آن را خشک کنید. چسب مایع بافتی بعد از مدتی به طور خودبخود می افتد.**
- **اگر از نوار چسب مخصوص جراحی استفاده شود، به آن دست نزنید تا خودش شل شود و بیافتد.**

